МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
_____ Володимир ЛАДИКА
28 квітня 2023 року

ПРОГРАМА

Фахового вступного випробування із спеціальності *206 «Садово-паркове господарство»* за освітньою програмою «Садово-паркове господарство» для осіб, що вступають за ступенем вищої освіти «Магістр»

РЕКОМЕНДОВАНО
Вченою радою факультету агротехнологій та природокористування

Протокол № 9 від 20 березня 2023 року

Голова Вченої ради факультету агротехнологій та природокористування _____ Ольга Бакуменко

Голова фахової атестаційної комісії

_____ Ольга Бакуменко

Суми – 2023

Програма вступного екзамену зі спеціальності ***«Садово-паркове господарство» («Садово-паркове господарство»)*** на другому (магістерському) рівні вищої освіти, - 2023. – 21 с.

Програму підготували: ***Мельник А.В.*** – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри садово-паркового та лісового господарства.

Мельник Т.І. – кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри садово-паркового та лісового господарства.

Сергієнко В.О. – відповідальний секретар приймальної комісії СНАУ.

Зміст

Пояснювальна записка

Зміст програми

Вимоги до підготовки вступників

Питання до екзамену

Норми і критерії оцінювання відповідей на вступному випробуванні

Рекомендована література

І. Пояснювальна записка

Фахівець садово-паркового господарства – це спеціаліст широкого профілю. Він об'єднує в собі знання з декількох галузей відразу:

Інженерія – займається плануванням і прокладкою всіх комунікацій. Це стосується не тільки підведення води, газу і каналізації до будинку. Він створює і проектує зливові системи відведення води і продумує всі нюанси освітлення на території ділянки. Різноманітні водоймища і фонтани на території також включені в спектр обов'язків проектувальника.

Біологія – знання про рослини і їх вимоги до умов зростання є обов'язковими для творців ландшафту. Багатьом деревам і чагарникам потрібні специфічні родючі ґрунти. Знання всієї інформації про це забезпечить красива і зелена територія – справжній оазис передмістя.

Спеціальність садово-паркове господарство включає тонке відчуття прекрасного і організації людської душі. Професіонал своєї справи створює функціональну гармонію на облаштованій території.

Для того, щоб стати кваліфікованим і дипломованим фахівцем у сфері садово-паркового господарства слід вибирати спеціальність Садово-паркове господарство. Предмети, які викладаються під час навчання включають повний курс по історії садово-паркового мистецтва, ландшафтної архітектури, садово-паркових композицій, дизайну і інженерії, агротехніки створення та догляду за об’єктами.

Професія фахівця садово-паркового господарства актуальна в наші дні. Вона стрімко розвивається, а попит на такі послуги тільки росте. Адже модні тенденції диктують життя не тільки в заміському будинку, а також красивої доглянутої території в населеному пункті та країні вцілому.

ІІ. Зміст програми

Дисципліна 1. Грунтознавство

Мета дисципліни: теоретична та практична підготовка бакалаврів лісового та садово-паркового господарства з основ геології, теорії ґрунтоутворення, закономірностей формування різних типів ґрунту та використання на практиці набутих знань для раціонального природокористування та ведення лісового господарства. Грунт є базою для розвитку виробничих сил суспільства у сільському та лісовому господарствах. Від рівня раціонального використання ґрунтового покриву безпосередньо залежать результати господарської діяльності людини.

Основні завдання дисципліни:вивчення генезису, властивостей і внутрішніх процесів функціонування ґрунту; взаємозв'язку геологічних факторів з факторами ґрунтоутворення, які формують основну властивість ґрунту – родючість; впливові антропогенного фактору на грунт; методи раціонального використання, охорони і збереження ґрунтового покриву.

Студенти повинні знати: геологічну будову Землі, породоутворювальні мінерали, гірські породи, склад ґрунту, реакцію грунтового середовища різних ґрунтів, види вбирної здатності, повітряний, водний, тепловий, поживний режими ґрунтів, структуру ґрунту, фізичні показники, фізико-механічні властивості, радіоактивність та родючість ґрунтів, сучасну класифікацію ґрунтів України, ґрунтово-кліматичне районування, ґрунти Полісся, Лісостепу, Степу, гірських районів, принципи складання ґрунтових карт та картограмм, поняття бонітування, моніторингу, рекультивації, деградації та охорони земель.

Студенти повинні уміти: визначати мінералі та гірські породи, відбирати ґрунтові зразки, визначати гранулометричний склад ґрунту, pH ґрунту, підбирати та розраховувати норми внесення меліорантів, підбирати напрямки удобрення залежно вмісту поживних речовин, визначати щільність, структуру, липкість, твердість, вологість ґрунту, визначати ґрунти за їх профілями та властивостями, створювати рекомендації щодо підвищення їх родючості та раціонального використання, читати карти та картограми.

Література

1. Захарченко Е.А. Лісове грунтознавство: склад, властивості та режими грунтів : навчальний посібник для студентів 2 курсу спеціальності 205 "Лісове господарство", 206 "Садово-паркове господарство" денної та заочної форми навчання. 128 с.
2. Назаренко І.І., Польчина С.М., Нікорич В.А. Грунтознавство Підручник. Чернівці, Книги ХХІ, 2008. 400 с. (видання третє)
3. Грунтознавство // За ред. Д. Г. Тихоненка. К. : Вища освіта. 2005. 703 с.
4. Грунтознавство з основами геології / М. В. Капштик, Н. Р. Петренко [та ін.]. К. : Оранта, 2005. 648 с.
5. Грунти України : властивості, генезис, менеджемент родючості : навчальний посібник / [В.І. Купчик, В. В. Іваніна, Г. І. Нестеров та ін.] / За ред. В. І. Купчика. К. : Кондор, 2007. 414 с.
6. Заріцький П. В., Тихоненко Д. Г., Горін М. О., Андрієв В. В., Дегтярьов В. В. Геологія з основами мінералогії: підручник – третє, суттєво доповнене і перероблене видання (для студентів агрономічних, екологічних, інженерних спеціальностей навчальних закладів освіти ІІІ-ІV рівня акредитації). Х.: Майдан, 2009. 584 с.
7. Назаренко І. І., Польчина С. М., Нікорич В. А. Грунтознавство : навч. посібник. Чернівці, Книги – ХХІ, 2003. 400 с.
8. Практикум з грунтознавства : навчальний посібник / За ред. Д. Г. Тихоненка. 6-е вид., перероб. і доп. Харків : Майдан, 2009. 447 с.
9. Тихоненко Д. Г., Дегтярьов В. В., Щуковський М. А., Язикова А. Г., Величко Л. Л., Тарара В. С. Геологія з основами мінералогії : навч. Посібник. К.: Вища освіта, 2003. 287 с.
10. Польчина С. М. Польові дослідження та картування грунтів: навч. посіб. для вищ. навч. закл. Київ : Кондор, 2009. 220 с.

Дисципліна 2. Дендрологія

Мета дисципліни розкриття теоретичних положень формування високопродуктивних та біологічно стійких лісових, захисних, естетично-цінних декоративних насаджень, ефективних і довговічних агроландшафтів на основі знання біології розвитку деревних рослин, їх екології і фенології, вчення про рослинний покрив.

Основні завдання дисципліни навчити студента визначати і докладно характеризувати головні деревні породи-лісоуворювачі та супутні види за морфологічними та анатомічними ознаками і грамотно використовувати їх у лісовому господарстві, захисному лісорозведенні та озелененні.

Студент повинен знати: екологічні та біологічні особливості росту і розвитку життєвих форм деревних рослин; біологічні та морфологічні характеристики і господарське значення місцевих та інтродукованих видів голонасінних рослин.

Студент повинен вміти: визначати види дерев та кущів за допомогою визначників за пагонами з листками та в безлистому стані, за шишками, квітами та плодами; вільно орієнтуватися у видовому складі голонасінних рослин, які зустрічаються в структурі лісових, лісопаркових, захисних і декоративних насаджень на території України.

Література

1. Дендрологія. Робочий зошит для студентів для студентів 2-го курсу спеціальностей 205 Лісове господарство, 206 Садово-паркове господарство" денної та заочної форми навчання /Т. І. Мельник, В. М. Кохановський, Л. В. Пеньковська. Суми, 2020. 68 с.
2. Декоративна дендрологія. Навчальний посібник. Частина 1. / Кохановський В.М., Мельник Т.І., Коваленко І.М., Мельник А.В. Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. 263 с.
3. Заячук В.Я. Дендрологія: Підручник. Львів: Апріорі, 2008. 656 с
4. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія. К.:Вища школа, 2013.199 с
5. Шовган А.Д. Дендрологія: Навчальний посібник. Львів: УкрДЛТУ, 2011. 152с.
6. Шовган А.Д. Голонасінні. Практикум з дендрології: Навчальний посібник. - Львів: УкрДЛТУ, 2012. 122 с
7. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева й кущі. Голонасінні: Довідник / Кохно М.А., Гордієнко В.І., Захаренко Г.С. та ін.; за ред. М.А. Кохна, С.І. Кузнецова; НАН України, Нац. бот. сад ім. М.М. Гришка. – К.: Вища школа, 2001. – 207 с., іл.
8. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина І. Довідник / Кохно М.А., Пархоменко Л.І., Зарубенко А.У. та ін.; за ред. М.А. Кохна. – К.: Фітосоціоцентр, 2002. – 448 с., іл.
9. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина ІІ. Довідник / Кохно М.А., Трофименко Н.М., Пархоменко Л.І. та ін.; за ред. М.А. Кохна та Н.М. Трофименко. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – 716 с., іл
10. Заячук В.Я. Дендрологія. Голонасінні: Навчальний посібник / В.Я. Заячук. – Л.: ТзОВ «Фірма Камула», 2005. – 176с.
11. Заячук В.Я. Дендрологія. Покритонасінні: Навчальний посібник / В.Я. Заячук. – Л.: ТзОВ «Фірма Камула», 2004. – 408с
12. Валягина-Малютина Е.Т. Деревья и кустарники зимой. Определитель древесных и кустарниковых пород по побегам и почкам в безлистном состоянии. М.: Изд-во КМК, 2001. 281 с.
13. Деревья / Пер. С итал. Н.М.Сухановой. - М.: ООО "Издательство Астрель": ООО "Издательство АСТ", 2004. - 319 с.
8. Скорнієнко Л. І. Декоративна дендрологія. Курс лекцій. Миколаїв. 2014. Електронний ресурс: dspace.mnau.edu.ua/.../Skorinenko_L.Dekor_dendr_KL.pdf

Дисципліна 3. Ландшафтна таксація

Мета дисципліни сформувати у студентів теоретико-методологічні основи знань ландшафтної таксації як основи раціонального лісового природокористування та вміння застосовувати на практиці основні методи таксації у лісопарках тощо.

Основні завдання дисципліни освоїти теоретичні основи таксації рослин та практичне їх використання; оволодіти основами таксації лісостанів і таксації заготовленої лісопродукції; ознайомитися з методами оцінки лісосічного фонду, аналізу ходу росту дерев і деревостанів, а також з методами кількісної та якісної інвентаризації насаджень та лісових масивів; навчитися вести своєчасний та правильний облік поточних змін у лісопарках тощо.

Студент повинен знати: основні поняття про ландшафтну таксацію. Основні таксаційні виміри, інструменти та прибори. Таксацію зрубаного дерева та його частин. Таксацію ростучих дерев та їх сукупностей. Таксацію декоративних деревних насаджень. Таксацію заготовлених матеріалів. Таксацію приросту дерев.

Хід росту дерев та декоративних насаджень. Особливості інвентаризації лісового фонду. Таксацію лісосічного фонду. Сортиментну оцінку лісу на кореню.

Студент повинен вміти: проводити основні виміри. Визначати об'єм стовбура зрубаного дерева. Виміряти висоту ростучого дерева. Визначати вік дерева. Проводити таксацію насаджень. Визначати запас насаджень. Проводити таксацію округлих лісоматеріалів. Визначати об'єм пиломатеріалів, заготовок і шпал. Проводити таксацію дров та інших лісоматеріалів.

Визначати абсолютну величину приросту по висоті, по діаметру, площі перетину та об'єму. Визначати хід росту стовбура по висоті, поточний приріст по таблицях, складати таблиці ходу росту; практично застосовувати таблиці ходу росту. Складати основні документи інвентаризації лісового фонду. Складати таксаційні описи. Перевіряти роботи по відводу і таксації лісосік та складати документацію по лісосічному фонду. Вміти проводити сортиментацію лісу по сортиментним таблицям.

Література

1. Анучин Н.П. Лесная таксация. М.: Лесная промышленность, 2012.
2. Заварзин В.В., Матусевич Г.В. Таксация леса и лесоустройство. − М.: МГУЛ, 2002.
3. Гром М.М. Лісова таксація: Підручник. - Львів: РВВ НЛТУ України, 2007. - 416 с.
4. Загреев В.В., Вагин А.В. Основы лесной таксации. − М.: Высшая школа, 2005. - 264 с.
5. Заячук В.Я. Дендрологія: Підручник. −- Львів: Апріорі, 2008. – 656 с
6. Колос Н.А., Сигай Е П. Лесная таксация и лесоустройство. Практикум. − Беларусь, 2006.

Дисципліна 4. «Озеленення населених місць»

Мета дисципліни: теоретична та практична підготовка студентів в галузі озеленення населених місць.

Перелік знань та практичних навичок по закінченню вивчення дисципліни: *Студент повинен знати:* екологічні, соціально-економічні та архітектурно-планувальні аспекти озеленення населених місць; історію та основні напрямки розвитку садово-паркового мистецтва; основні методи формування гармонійного середовища життєдіяльності людини засобами ландшафтної архітектури; теоретичні основи ландшафтно-планувальної організації населеного місця; класифікацію зелених насаджень; методи і прийоми проектування об'єктів озеленення; основні етапи перед проектних досліджень та авторського нагляду за здійсненням проекту; основні композиційні закономірності, прийоми формування об'єктів зеленого будівництва; фактор часу при проектуванні та формуванні озеленених територій; деревно-чагарниковий, газонний та квітковий асортимент декоративних рослин відповідно до природно-кліматичного зонування; агротехніку вирощування рослин відкритого та закритого ґрунту; технологію будівництва та експлуатації садово-паркових об'єктів.

*Студент повинен вміти:*розрізняти за формальними ознаками напрямки, стилі і епохи в садово-парковому мистецтві; користуватися композиційними прийомами і принципами для проектування об'єктів; підібрати правильний асортимент деревно-чагарникової та трав'янистої рослинності для певної природно-кліматичної зони; організувати будівництво та експлуатацію садово-паркового об'єкту; організувати вирощування рослин відкритого і закритого ґрунту; розробити проектні пропозиції з озеленення та благоустрою території об'єктів різного функціонального призначення; скласти технологічну карту створення та догляду за садово-парковими об'єктами; скласти календарний план робіт для об'єктів озеленення різного функціонального призначення.

Література

1. Боговая И.О., Фурсова Л.М. Ландшафтное искусство. - М.: ВО Агропромиздат, 2000.
2. Боговая И.О., Теодоронский В.С. Озеленение населенных мест. - М.: Агропромиздат, 2004.
3. Вергунов А.П., Денисов М.Г., Ожегов С.С. Ландшафтное проектирование. - М.: Высшая школа, 2006. - 240 с.
4. Горохов В.А. Городское зеленое строительство. - М.: Стройиздат, 2006.
5. Гостев В.Ф., Юскевич П.Н. Проектирование садов и парков. - М.: Стройиздат, 2005. - С.54-332.
6. Ерохина В.И. и др. Озеленение населеных мест. Справочник. -М.: Стройиздат, 2007.
7. Ландшафтная архитектура. Краткий справочник архитектора. - К.: Будівельник, 2000. - С.281-327.
8. Методические указания по проектированию, строительству и приемке в эксплуатацию парков, садов, скверов и других обьектов комплексного благоустройства в городах Украины. РДМУ 204 УССР. 041-84. - К.: Киев НИИградостроительства, 2009. - 158 с.
9. Кучерявый В.А. Природная среда города. Львов, 2009.
10. Кучерявый В.А. Урбоэкологические основы фитомелиорации. - М.: НПО "Информация", 2009.
11. Кучерявий В.П. Урбоекологія.- Львів: Світ, 2010 – 360 с.

Дисципліна 5. Лісознавство

Мета дисципліни ознайомити студентів із системними знаннями про природу лісу, його основні компоненти – дерева і чагарники, трав'яний і мохо-лишайниковий покрив, розміщення та екологічні особливості лісу, взаємозв'язок його з умовами клімату, ґрунту з його мікроорганізмами, тваринним світом, географією лісової рослнності.

Основні завдання дисципліни ознайомити студентів із системними знаннями про природу лісу, його основні компоненти – дерева і чагарники, трав'яний і мохо-лишайниковий покрив, розміщення та екологічні особливості лісу, взаємозв'язок його з умовами клімату, ґрунту з його мікроорганізмами, тваринним світом, географією лісової рослнності.

Студент повинен знати: основні поняття біогеоценології, знати функції основних компонентів лісових екосистем, основи потоку енергії та кругообігу в лісових екосистемах. Дію основних екологічних чинників (клімату, світла, вологи, грунтових та ландшафтних) на склад та структуру лісових фітоценозів. Знати особливості адаптації рослин до дії екстремальних значень екологічних чинників. Основні принципи класифікації лісової рослинності та типологічні схеми лісів, основи виділення онтогенетичних станів рослин, уявлення про популяційні процеси і їх роль у динаміці лісової рослинності, широтні закономірності розподілу лісової рослинності на планеті.

Основні форми ведення лісового господарства, функції лісів для стабілізації біосфери Землі, завдання охорони лісів і збереження біологічного різноманіття, новітні підходи до стратегії охорони лісів та режимів на окремих заповідних територіях.

Студент повинен вміти: знати домінанти лісів України, вміти геоботанічні описи, давати геоботанічну характеристику, вміти визначати параметри крон дерев та будувати профіль вертикальної структури лісових фітоценозів. Знати основні екологічні групи рослин по відношенню основних екологічних чинників, методи вивчення мікроклімату, підходи до класифікації життєвих стратегій рослин. Виділяти основні онтогенетичні стани рослин, визначати

типи лісів. Вміти визначати різні стадії динаміки лісових екосистем під впливом природних та антропогенних чинників, розробляти режими використання лісів на заповідних територіях.

Література

1. Ярощук Р.А. Лісознавство. Методичні вказівки щодо проведення практичних та лабораторних занять / Р.А. Ярощук. – Суми, 2014. – 54 с.
2. Ярощук Р.А. Лісознавство. Методичні вказівки для вивчення дисципліни (Конспект лекцій, самостійна робота) / Р.А. Ярощук. – Суми, 2015 р. – 24 с.
3. Троцька С.С., Ярощук Р.А., Мельник Т.І. Лісознавство. Методичні вказівки для вивчення дисципліни (конспект лекцій, практичні заняття, самостійна робота) для студентів денної та заочної форми навчання спеціальностей Лісове господарство і Садово-паркове господарство / Суми, 2020 р. – 60 с.
4. Свириденко В.Є. Лісівництво: підруч. [для підготовки фахівців аграрних вузів II-IV рівнів акредитації] / В.Є. Свириденко, О.Г. Бабіч, Л.С. Киричок. – К.: Арістей, 2004. – 544 с.
5. Термена Б.К. Лісознавство з основами лісівництва [Текст]: навч. посібник [для студ. біол. спец. вищих навч. закл.] / Б.К. Термена. – Чернівці: КнигиXXI, 2004. – 159 с.
6. Цурик Є.І. Лісознавство: Екологія, ріст і розвиток лісу / Є.І. Цурик. – Львів: НЛТУ України, 2011. – Т. 2. – 296 с.
7. Цурик Є.І. Лісознавство: Морфологія, поновлення та формування лісу / Є.І. Цурик. – Львів: НЛТУ України, 2011. – Т.1. – 296 с. 8. Швиденко А.Й. Лісознавство [Текст] : підручник для студ. вузів / А.Й. Швиденко, Б.Ф. Остапенко. – Чернівці: Зелена Буковина, 2001. – 352 с.

Дисципліна 6. Луківництво і газони

Метою вивчення дисципліни є теоретичне обґрунтування умов, що впливають на виникнення і формування первинних луків. Екологічні особливості лучних рослин. Прогнозування продуктивності природних лучних угідь на основі агрокліматичних факторів. Принципи формування газонних травостоїв, їх склад та види.

Предмет вивчення – морфологічні та біологічні особливості рослин лук та пасовищ, раціональне використання сінокосів та пасовищ, заходи поліпшення природних угідь, репродукція та процеси формування високопродуктивних посіві лучних культур; основні фактори, що впливають на лучну рослинність і умови її росту**.**

Методи вивчення. Для глибокого ознайомлення та вивчення факторів, що впливають на якість вирощеної продукції, її собівартості та реалізаційної ціни застосовувалися загальноприйняті методики, затверджені Державними стандартами України.

*Загальні розділи дисципліни: с*тан і перспективи розвитку луківництва в Україні; значення, морфологічні, біологічні і екологічні особливості лучних трав, різноманітність їх використання, поширення та потенціал урожайності, типи природних лучних угідь України. Основні біологічні типи лучних злаків. Рослини родини бобових. Бур'янова флора. Біологічні властивості трав'янистих рослин.

Сучасні технології вирощування екологічно чистих урожаїв лучних кормових трав і виробництво насіння трав і травосумішок. Насіннєве і вегетативне розмноження. Типи рослин за характером кущіння. Типи пагонів трав і умови їх формування. Екологічні особливості лучних рослин. Історія створення газонів. Класифікація газонів. Оцінка якості газонів. Біологічні і екологічні особливості газонних трав. Основні види газонних трав. Зміни в газонних фітоценозах. Принципи формування газонних травостоїв, їх склад.

Студент повинен: уміти за гербарієм визначати лучні, отруйні та шкідливі рослини, встановлювати заходи, щодо раціонального використання та поліпшення природних лучних угідь, прогнозувати продуктивність природних природних угідь на основі агрокліматичних факторів.

Студент повинен: розробляти, удосконалювати та реалізовувати прогресивні технології у луківництві за умов різних форм власності і господарювання та проводити розрахунок потреби в насінні.

Література

1. Тюльдюков В.А., Кобозев Н.В., Парахин Н.В. Газоноведение и озеленение населеннных территорий. М.: Колос. - 2002. - 264 с.
2. Лепкович И.П.Газоны. М.-СПб.:Диля, 2003.
3. Александер Р. Настольная книга садового дизайнера / Пер. с англ. – М.:ЗАО «БММ», 2008. – 292 с.
4. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць. – Львів: Світ, 2008. – 456 с.
5. Кучерявий В.П. Урбоекологія. – Львів: Світ, 1999. – 345 с.
6. Кобозев И.В., и др. «Газоноведение и озеленение населённых территорий». М.: Колос, 2002.
7. Князева Т.П., Князева Д.В. Газоны. М.: Вече, 2004.
8. Хессайон Д.Г. Все о газоне. М.: Кладезь-Букс, 2003.
9. Лихолат Ю.В., Свинцицкая А.В. Озеленение городской территории. –Днепропетровск: Изд-во ДГУ, 1992. – 76 с.
10. Манькин А.М. Рекомендации по производству работ по озеленению. // Строительный експерт. – 2003, №16 (155). – С. 2–16.

Дисципліна 7. Садово-паркове будівництво

Мета дисципліни теоретична підготовка бакалаврів з основ садово-паркового будівництва. Програмою передбачено вивчення історії СПО та основ ландшафтознавства, теоретичних основ проектування об'єктів садово-паркового будівництва та розробка проектної документації.

Основні завдання дисципліни

формування комплексного підходу до вивчення природничих, соціальних і архітектурних аспектів садово-паркового будівництва. Дисципліна розрахована на засвоєння майбутніми фахівцями теоретичних положень та практичних знань і навичок, необхідних для реалізації ландшафтно-архітектурних проектів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: історію розвитку садово-паркового будівництва; стилі садово-паркового будівництва;основні класифікаційні одиниці ландшафту;характерні особливості різних за функціональним призначенням ландшафтів; архітектурно-ландшафтні методи формування об'ємно-просторових композицій; прикладні (природничі, соціальні , технічні , архітектурні) напрямки розвитку садово-паркового будівництва.

Вміти: аналізувати та формувати об'ємно-просторові архітектурні композиції; аналізувати функціональне зонування території архітектурних об'єктів, як основу для ландшафтно-планувального рішення; визначати форми використання структурних елементів і компонентів ландшафту місцевості для організації садово-паркових об'єктів; розробляти заходи із створення штучних форм ландшафту у відповідності до функціонального зонування територій; підбирати видовий склад рослин, які придатні для кожної ландшафтно-кліматичної зони та забезпечити декоративну ефективність пейзажних композицій; співвідносити свої проектні рішення з історією та традиціями місцевості; застосовувати технічні та художні засоби при створенні нових культурних ландшафтів, враховувати містобудівельну ситуацію як основу для об'ємно-просторового рішення.

Література

1. Боговая И.О., Теодоронский В.С. Озеленение населенньїх мест. -М.: Агропромиздат, 2005.
2. Декоративное садоводство и садово-парковое строительство: Справочник.– К., 2008.– 182 с.
3. Жирнов А.Д., Мельничук Я.В. Будівництво і експлуатація садово-паркових об’єктів. Навчальний посібник. – Львів, 2011.– 42 с.
4. Лаптев А.А., Глазачев Б.А., Маяк А.С. Справочник работника зеленого строительства.– К.: Будівельник, 2015.– 152 с.
5. Озеленение населенных мест: Справочник / В.И. Ерехина, Г.П. Жеребцова, Т.И. Вольфтруб и др. – М.: Стройиздат, 2011. – 480 с.

6. Теодоронський В.С. Садово-парковое строительство и хозяйство.– М.: Стройиздат, 2010.– 351 с.
7. Тихонов В.І., Петренко В.Ф., Садова В.А. Озеленення міст і селищ.– К.: Будівельник, 2010.– 208 с.
8. Інструкція з технічної інвентаризації зелених насаджень у містах та селищах міського типу України (Наказ Держкомітету будівництва, архітектури та житлової політики України N 226 від 24.12.2001р.).
9. ПРАВИЛА утримання зелених насаджень міст та інших населених пунктів України (Наказ Держкомітету України по житлово-комунальному господарству N 70 від 29.07.1994р.).

Дисципліна 8. Лісовідновлення та лісорозведення

Мета дисципліни вивчає питання, пов'язані із відтворенням лісових ресурсів. Вона включає комплекс класичних лісокультурних положень, їхнє теоретичне обґрунтування, критичний аналіз та узагальнення щодо окремих лісовідновних процесів, а також проблеми лісокультурного виробництва та можливі шляхи їхнього вирішення.

Основні завдання дисципліни виявлення чинників, які впливають на біологічну стійкість та продуктивність лісових деревостанів; вибору оптимальних схем змішування деревних рослин та агротехніки їх вирощування з урахуванням типів лісорослинних умов; проектування та втілення у виробництво заходів, які стосуються відтворення лісів; створення декоративних насаджень рекреаційного та захисного призначення.

Студент повинен знати: основні принципи поєднання деревних рослин у культур фітоценозах різного цільового призначення; особливості добору та поєднання деревних рослин у фітоценозах штучного походження; агротехніку передпосадкового обробітку ґрунту на різних категоріях лісокультурних площ; технологічні заходи, які забезпечували б вирощування біологічно стійких лісових насаджень з урахуванням типів лісорослинних умов; технологічні особливості лісорозведення у межах міських та приміських ландшафтів; правила та критерії оцінювання якісних показників лісових культур;

Студент повинен вміти: на професійному рівні користуватися науковою літературою, аналізувати та критично оцінювати її фаховий зміст; застосовувати набуті знання для поліпшення видового складу, декоративності та біологічної стійкості лісових насаджень штучного походження; складати проекти на залісення лісокультурних площ та втілювати їх у виробництво; здійснювати контроль за проведенням лісокультурних робіт та оцінювати якість лісових культур.

Література

1. Лісовий кодекс України. К., 2006. 56 с.
2. Інструкція з впорядкування лісового фонду України. Частина перша. Польові роботи. Ірпінь, Укрдержліспроект, 2006. 104 с. dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=119314.
3. Робочі правила з впорядкування лісового фонду України. Частина перша. Польові роботи. Ірпінь, Укрдержліспроект, 2004. 67 с.
4. Робочі правила з впорядкування лісового фонду України. Частина друга. Камеральні роботи. Ірпінь, Укрдержліспроект, 2004. 72 с.
5. Анучин В. П. Лесоустройство. М. : Экология, 1991. 400 с.
6. Каганян Ю. Й., Строчинський А. А., Горошко М .П. Парколісовпорядкування. Навчальний посібник. Львів, Тріада плюс, 2009. 358 с.

III. Питання для фахового вступного випробування для вступників на спеціальність 206 *«Садово-паркове господарство»* за освітньою програмою *«Садово-паркове господарство»* на другий (магістерський) рівень вищої освіти

1. ГРУНТОЗНАВСТВО

1. Який процес ґрунтоутворення має вирішальне значення у формуванні лісових ґрунтів?
2. Які основні два процеси ґрунтоутворення формують сірі опідзолені (лісові) ґрунти
3. Найпоширеніша на Поліссі материнська порода
4. Умови місцезростання деревостанів за П.С. Погребняком найперше залежать від таких властивостей ґрунтів
5. Потребу кислих ґрунтів у вапнуванні найчастіше визначають за
6. Яку з форм кислотності ґрунту називають сумарною (повною)
7. Для дерново-підзолистих піщаних і супіщаних ґрунтів характерні такі рослинні угруповання
8. Який тип гумусу характерний для темнохвойних лісів
9. Який запас гумусу в умовному орному шарі ґрунту, якщо щільність ґрунту 1,2 г/см^3, а вміст гумусу 5%?
10. Яке співвідношення Сгк:Сфк характерне для дерново-підзолистих ґрунтів
11. Ступінь насичення ґрунту основами показує
12. Обмінні катіони ґрунту містяться переважно в
13. Для встановлення групи ґрунту за гранулометричним складом (класифікація Н.А. Качинського) потрібно знати
14. За участі підзолистого процесу ґрунтоутворення формуються ґрунти
15. До складу фізичного піску входять такі гранулометричні фракції
16. Фізико-хімічна вбирна здатність ґрунту – це
17. Дерновий процес ґрунтоутворення найбільше проявляється у
18. Грибкова мікрофлора переважає в підстилці таких деревостанів
19. Розрахунок норми вапна потребує знання
20. До фізико-механічних властивостей ґрунту належать

2. ДЕНДРОЛОГІЯ

1. Груповий склад гумусу визначається відношенням
2. До якої екологічної групи належать рослини, які ростуть на сухих ґрунтах?
3. До якої екологічної групи належать рослини, які ростуть на ґрунтах з достатнім зволоженням?
4. Рослини якої екологічної групи ростуть в умовах надмірного зволоження ґрунту?
5. До якої екологічної групи не входять деревні рослини?
6. У якому відділі рослин не має трав'янистих рослин?
7. Що ви розумієте під видом рослин?
8. Які види рослин, що виникли у попередні геологічні епохи, дожили до нашого часу?
9. Які внутрішньовидові форми рослин належать до ареальних?
10. Які внутрішньовидові форми рослин належать до безареальних?
11. До якої групи належать рослини, що мають широкий ареал?
12. Як називаються життєві форми рослин, у яких багато дерев'янистих стовбурів і спільна для них крона
13. Назвіть вид найвищих дерев в Україні
14. У яких видів рослин листки прості?
15. На якому етапі росту і розвитку у деревних рослин виникають справжні листки?
16. Які фенологічні фази розвитку і росту рослин найбільше цікавлять працівників лісового господарства?
17. У якому регіоні (природній зоні) України росте найбільше деревних видів?
18. Скільки у складі дендрофлори України видів з життєвою формою – дерево?
19. Якою кількістю видів представлена природна дендрофлора України?
20. Якою кількістю таксонів представлена культурна дендрофлора України?
21. Яке з питань відображає найвищий ступінь пристосування рослин до нових умов зростання?
22. Які з названих екологічних факторів завжди діють на рослини опосередковано?
23. Які систематичні одиниці не належать до лісової геоботаніки?
24. Які лісові формації переважають на території України?

3. ЛАНДШАФТНА ТАКСАЦІЯ

1. Які лісівницько-таксаційні ознаки насаджень є показниками продуктивності деревостану?
2. В яких деревостанах повнота вище зімкнутості?
3. За якого відсотка ділової деревини у листяних порід клас товарності буде 2?
4. Показник вологості клімату за Г.М.Висоцьким визначається:
5. Кліматоп визначається за
6. Який вид радіації має найбільше значення у фотосинтезі?
7. Яка з деревних порід має найменшу світовибагливість?
8. Яка з деревних порід за шкалою Г.Ф. Морозова найбільш теплолюбна?
9. Процес асиміляції починається за температури повітря
10. Яка з деревних порід найбільш чутлива до заморозків?
11. Яку ступінь фітонцидності має ясен звичайний?

12. Назвіть хвойну породу, яка найбільш стійка до шкідливих атмосферних домішок і радіонуклідів
13. Вказати мінімальну швидкість вітру (м/сек), за якого можливі явища вітровалу
14. Яка з деревних порід є мезогігрофітом?
15. До якої групи вологолюбності належить сосна звичайна?
16. Назвати кількість градацій зволоження ґрунту, що прийняті в лісівництві:
17. До ксеромезофітів належать
18. Якщо глибина ризосфери 1,0 м, то це ґрунти
19. Яка з деревних порід найбільш вибаглива до ґрунту?
20. Яка з деревних порід найменш вибаглива до ґрунту?
21. У якому типі гумусу найменша кількість фульвокислот?
22. До якої групи деревних рослин за ступеням їх мікотрофності відносять дуб?
23. При коефіцієнті накопичення підстилки менше 2 утворюється
24. Яка з деревних порід як правило запилюється вітром?
25. Яка з деревних порід належить до зоофорів?
26. Яка з деревних порід здатна утворювати численні пропагативні пагони?
27. Дають рясну адвентивну поросль
28. Другий критичний період характерний для деревостану
29. Назвати рушійну силу процесу природного зрідження деревостану
30. У якому едатопі сосна досягає найвищої продуктивності?
31. Основним критерієм віднесення лісової ділянки до едатопу є
32. Основу української лісової типології становить
33. Едафічна сітка Алексєєва-Погребняка побудована за кординатами
34. Назвати класифікаційні одиниці сучасної української лісової типології
35. Найбільш продуктивний тип сосняків за класифікацією В.М. Сукачова
36. Хто поділяє ліси на групи?
37. Рубання „з вершка” відносять до рубань
38. Під час рубання вузькими лісосіками (до 50м) у разі корисного затінювання стіни лісу напрям рубань краще визначити
39. За якого рубання серед організаційно-технічних показників є ширина смуг навколо груп підросту?
40. Як доцільніше робити очищення лісосіки від порубкових залишків у сухих борах?
41. За данським методом доглядові рубання починають не раніше ніж у (років)
42. Через скільки метрів допускається другий заруб суцільно-лісосічної рубки у кварталі 0,5х0,5 км і шириною лісосіки 50м?
43. 24% зріджування під час доглядових рубань це інтенсивність
44. Термін примикання лісосік під час суцільних рубань у букових лісах І групи
45. Кінцевий прийом рівномірно-поступового рубання у дубових гірських лісах І групи призначається за наявності надійного підросту в кількості не менше як (тис.шт./га)
46. Спосіб рубання з лісівничої точки зору – це?
47. Г.Ф.Морозов усі способи головних рубань поділив на
48. Під час добровільно-вибіркових рубань у першу чергу вибирають дерева
49. Добровільно-вибіркові рубання проводять у ялинових гірських лісах І групи
50. Напрямок рубання – це
51. Терміни примикання лісосік під час суцільних рубань у модринових насадженнях, інших хвойних насадженнях, у дубових та букових насадженнях, інших твердолистяних і у м’яколистяних відповідно
52. Черезсмужне примикання лісосік передбачене
53. Хто дає дозвіл на збільшення встановленої ширини лісосіки?
54. Якою максимальною площею ділянки лісу можуть відводитися для рубання цілком у степовій та інших зонах відповідно?
55. Під час умовно-суцільних рубань не вирубують від попереднього запасу, (%)
56. У разі черезсмужного примикання за ширини лісосіки 50м чергову лісосіку розміщують через (м)
57. Під час концентрованих рубань напрям рубання в рівнинних лісах визначається
58. У разі проведення рівномірного поступового 4-х прийомного рубання черговість прийомів така
59. Величина лісосічного ряду є організаційно-технічним показником:
60. Через скільки років повторити вибіркове рубання в насадженнях на захисних земельних ділянках лісового фонду?
61. Найбільш успішне природне поновлення сосни відбувається у типі лісорослинних умов
62. Концентрованим рубання називається тому, що воно проводиться
63. У типі лісорослинних умов C_4 порубкові залишки доцільно
64. За яких доглядових рубань метою є догляд за формою стовбура і крони?
65. Під час французького методу доглядових рубань вирубка дерев проводилась
66. До основних організаційно-технічних показників доглядових рубань відносять
67. У разі середньопасічньої технології проведення доглядових рубань трелювальні волоки прокладають через (м)
68. Найбільш продуктивним способом хімічного догляду у хвойно-листяних молодняках є

69. Яка фаза (стадія) дигресії лісостану за Л.П. Рисіним та А.С. Тихоновим є критичною?
70. Біологічна меліорація це
71. Назвіть загальноприйнятий метод визначення площі поперечного перерізу деревного стовбура, що застосовується у практиці лісового господарства
72. Визначте площу поперечного перерізу деревного стовбура, якщо його діаметр дорівнює 20 см
73. Визначте площу поперечного перерізу деревного стовбура за формулою площі еліпса, якщо $d_1 \perp d_2$ і відповідно становлять 20 і 30 см
74. До яких правильних тіл обертання наближається твірна поздовжнього перерізу деревного стовбура в комлевій, серединній та верхівковій частинах відповідно
75. До якого правильного тіла обертання прирівнюється деревний стовбур під час виведення простих формул визначення його об'єму
76. Яке співвідношення матимуть площі еліпсоподібного поперечного перерізу деревного стовбура, визначені за формулами площі еліпса і круга
77. За якою формулою безпосередньо встановлюється старе видове число
78. Висота стовбура дорівнює 13 м. Яке співвідношення між старим і нормальним видовими числами є вірним
79. Назвіть середні значення старих видових чисел для сосни, дуба, ялини відповідно
80. За якою формулою встановлюється другий коефіцієнт форми q_2
81. Яке співвідношення між старим видовим числом і другим коефіцієнтом форми є правильним
82. Між якими показниками стовбура встановлено зв'язок М.Є. Ткаченком
83. Зрубане дерево: $d_{0.5}$ = 20 см l = 20 м. Визначити об'єм стовбура за формулою Губера
84. Який вигляд має формула Шиффеля для визначення об'єму стовбура зрубаного дерева
85. Як визначається у виробничих умовах об'єм стовбура дерева, що росте
86. Деревна порода сосна. Який вигляд має формула Нікітіна для визначення об'єму стовбура дерева, що росте
87. Дерево, що росте; дуб. Діаметр стовбура становить 40 см, висота – 28 м. Визначити об'єм стовбура за формулою Денцина
88. Деревна порода ялина. Наведіть формулу Анучіна для визначення об'єму стовбура дерева, що росте
89. Назвіть параметр ділової колоди, за яким встановлюється категорія крупності ділової деревини
90. До якої категорії товщини належить ділова колода, якщо діаметри нижнього і верхнього відрізу без кори становлять 26 і 22 см відповідно
91. У широкій виробничій практиці об'єм ділових колод встановлюють
92. Ділова колода. Діаметр у верхньому відрізі колоди в корі становить 22 см, товщина кори – 2см, довжина колоди – 6,5м. Визначте об'єм колоди за формулою Дементьєва
93. Маємо стос дров. Довжина полін становить 1м, висота стосу 1м, ширина стосу – 3м. Дрова хвойні, середні, круглі, криві. Табличне значення коефіцієнта повнодеревності стосу дорівнює 0,73. Скільки щільних $м^3$ деревини знаходиться у стосі дров
94. Які параметри визначають об'єм ділової колоди за новим ДСТУ 4020-2-2001
95. Дайте визначення поняття рангу дерева
96. Яке найбільш ймовірне значення має ранг середнього дерева за товщиною
97. Як встановлюється редукційне число дерева деревостану r_t за певною таксаційною ознакою t
98. У яких межах знаходяться значення редукційних чисел дерев за діаметром у однорідному деревостані
99. Яку назву має крива, що відображає співвідношення між рангами та редукційними числами дерев деревостану
100. За якою формулою встановлюється середній діаметр деревостану
101. За якими лісівничо-таксаційними ознаками насадження встановлюється його бонітет
102. Що таке повнота насадження
103. Яке значення середньої величини приймається за середній діаметр деревостану
104. Критерії виділення II-го ярусу
105. За якими показниками встановлюється клас товарності деревостану
106. Склад насадження має формулу I яр. – 7Д3 Яс, II яр. – 10 Гр. Охарактеризуйте це насадження щодо його форми і складу
107. До якої групи методів відносять метод середньої моделі
108. Яке дерево відносять до категорії "ділових"
109. За якими лісівничо-таксаційними ознаками встановлюються розряд висот деревостану і для використання яких таблиць необхідне знання цього показника
110. Деревостан ялини. *D=35,7см; H=30м; N=400 шт./га*. Визначити запас деревостану за формулою Анучіна
111. Деревостан сосни. Який вигляд має формула Анучіна, що застосовується для визначення запасу цього деревостану
112. Деревостан ялини; *Д=35,7 см; N=400шт./га; H=30,0 м.* Встановити наближено запас деревостану, використовуючи середнє значення видового числа
113. Які види приросту вивчає лісова таксація
114. Який вигляд має загальна формула поточного приросту за певною таксаційною ознакою
115. За якою з наведених формул встановлюється відсоток поточного об'ємного приросту окремого дерева
116. Який вигляд має формула Турського

117. Дерево припинило ріст у висоту, d_a=20 см, d_{a-n} = 18см, n =10років. Встановіть наближене значення відсотка поточного об'ємного приросту
118. Які показники впливають на величину коефіцієнта *K* у формулі Шнейдера?
119. У чому полягає принципова різниця понять "зміна запасу" та "загальний приріст деревостану за запасом"?
120. Які таблиці використовуються в практиці лісового господарства для матеріально-грошового оцінювання лісосік?
121. Які показники насадження необхідно знати для встановлення запасу деревостану за таблицями ходу росту?
122. Значення яких лісівничо-таксаційних показників деревостану необхідно знати для встановлення розмірно-якісної структури деревного запасу за товарними таблицями?
123. З якою метою можуть застосовуватися таблиці ходу росту насаджень під час лісовпорядкування?
124. Сосновий деревостан. Поточний приріст деревостану, визначений за таблицями ходу росту, становить 10 $м^3$/га, повнота деревостану – 0,8. Визначте фактичний поточний приріст деревостану за запасом
125. Зімкнутість лісового пологу-це:
126. Лісова таксація – це:
127. Сукупність дерев, які є основним компонентом лісового насадження:
128. Деревостан, в якому дерева розташовані в одному ярусі:
129. Основній елемент дерева що, вимірюється у м.:
130. Частини стовбура, розколені на частини:

4. ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ

1. Характерні риси садово-паркового мистецтва Середньовіччя – це:
2. Мусульманський, райський сад не буває без:
3. Садово-парковий стиль еклектика виник у:
4. Перший національний природний парк був створений в:
5. Для озеленення магістралей, суспільних центрів, площ біля головних входів, центрів композиції використовують дерева в віці:
6. Побілка стовбурів декоративних дерев у парках, скверах, на бульварах та вулицях:
7. На зупинках громадського транспорту, в місцях інтенсивного руху на пристовбурних лунках бажано застосовувати:
8. Бульвари та набережні відносять до насаджень:
9. Система озеленення міста – це:
10. Мінімальний крок посадки для ширококронних дерев у алеї рівний:
11. Дендропарк «Софіївка» створений в стилі:
12. Інвентаризацію зелених насаджень проводять:
13. За функціональними ознаками міські зелені насадження поділяють:
14. До насаджень обмеженого користування відносять:
15. Для запобігання повторного внесення хлору в грунт обпале листя необхідно прибирати:
16. Найбільш стійкими в міських умовах є дерева родів:
17. Спеціалізований парк – це:
18. Напрями, які сформувались в історії садово-паркового мистецтва:
19. Утепленню дерев та чагарників в міському озелененні у випадку групового садіння підлягає:
20. За функціональними ознаками міські зелені насадження поділяють:

5. ЛІСОЗНАВСТВО

1. Що таке розрахункова лісосіка?
2. Яка з наведених класифікаційних одиниць є найбільшою за площею?
3. Яка з наведених деревних порід займає найбільшу площу в лісах України?
4. Який з названих користувачів земельними ділянками лісового фонду має в своєму підпорядкуванні найбільшу частку площі лісового фонду України?
5. В якому з названих випадків землі лісового фонду використовуються ефективніше (за інших рівних умов)?
6. В якій із названих природних зон України лісистість території є найбільшою?
7. Що таке лісистість?
8. Який відсоток використання річного приросту в Україні (близько)?

6. «ЛУКІВНИЦТВО І ГАЗОНИ»

1. До родини злакових належать:
2. До верхових належать рослини:
3. Розподіл трав за типом облиствленості враховують для майбутнього використання при складанні травосумішок. Так, наприклад, верхові трави можуть використовувати для створення:
4. Переваги травосумішок перед одновидовими посівами трав полягають в :
5. Газони за призначенням класифікують на:
6. Товщина грунту під сіяний газон не може бути менше:
7. Оптимальна температура грунту при сівбі газонних трав:
8. Глибина заробки насіння газонних трав:
9. Перший раз молоду траву скошують по досягненню:
10. Розрахувати норму (на 100 $м^2$) висіву компонентів для створення газону.
11. Лучні кормові рослини за господарсько-біологічними ознаками поділяються на такі групи:
12. За висотою і олистненістю стебел трави поділяються на:

13. Отавність - це:
14. Партерні газони влаштовують:
15. Оптимальна норма висіву газонних трав на 1 м2:
16. Оптимальні строки сівби газонних трав:
17. Партерний газон стрижуть на висоту:
18. Існують такі способи створення газонів:
19. Аерація газону це:
20. Розрахуйте норму (на 100 м^2) висіву компонентів для створення газону.

7. «САДОВО-ПАРКОВЕ БУДІВНИЦТВО»

1. До паркових споруд декоративного призначення відносять:
2. Паркові сходи поділяють на:
3. До споруд монументального призначення відносять:
4. «Профілювання полотна» садово-паркової доріжки – це:
5. Основні причини, що ведуть до реконструкції насаджень:
6. Поточний ремонт садово-паркового інвентарю полягає:
7. Кліматичні фактори під час проектування садово-паркових об'єктів насамперед впливають на:
8. Мінімальна ширина паркової стежки для 1-2 пішоходів:
9. Для озеленення суспільних центрів, площ, головних входів, у центрах композицій використовують садивний матеріал:
10. До паркових споруд інженерного характеру відносять:
11. Будівництво спортивних майданчиків на озеленених територіях починається:
12. Дитячі ігрові пристрої – це садово-паркове обладнання:
13. Пергола – вид малих архітектурних форм:
14. Паркові лави відносять до виду садово-паркового обладнання:
15. Мета влаштування дренажної системи на об'єктах озеленення:
16. Взаємовідносини рослин між собою в конкретному угрупованні враховує такий принцип підбору рослин:
17. У переліку "чудес світу" витвори ландшафтної архітектури – це:
18. За ступенем впливу на емоції людини збуджуючим є колір:
19. Система позакореневого підживлення рослин – це:
20. Швидкоростучі деревні породи мають річний приріст:

8. «ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ ТА ЛІСОРОЗВЕДЕННЯ»

1. Лісовідновлення - це
2. Лісові культури − це
3. Зимостійкість деревних порід – це:
4. Лісова типологія – це розділ:
5. У типологічної системі лісів Г.Ф. Морозова найнижча таксономічна одиниця:
6. Індекс та назва трофотопу за наведеною характеристикою: "Ділянки займають відносно бідні глинисто-піщані, іноді супіщані ґрунти, що мають на різній глибині суглинисті або глинисті прошарки невеликої товщини. У гірських умовах – щебенисті ґрунти на схилах, а також торф'янисті ґрунти перехідного типу заболочування. Рослинність представлена боровими оліготрофами та мезотрофами: сосна, береза, вільха сіра, ялина, горобина, орляк, буквица лікарська, грушанка та ін." – це:
7. Індекс та назва трофотопу за наведеною характеристикою: "Відносно родючі місцеоселення. Ґрунти супіщані, іноді з сугликовими прошарками, неглибокі легкі суглинки, ґрунти торф'яні перехідних боліт. Рослинність – оліготрофи, мезотрофи, мегатрофи, причому перші дві групи мають виключний розвиток" – це:
8. Приріст – це:
9. Деревні породи , що затримують більше снігу у кронах – це:
10. Розрахуйте початкову густоту та склад лісових культур для свіжої грабової діброви за наступними вихідними даними:

Порода	Ширина міжрядь, м	Крок садіння, м
Правобережний Лісостеп		
Схема змішування	3р.Д.2р.Лп.1р.Г.	
Дуб звичайний	3.0	1.5
Липа дрібнолиста	3.0	1.5
Граб звичайний	3.0	1.0

11. Під лісорозведенням розуміють:
12. Основні ознаки, що використовуються під час візуального оцінцювання світлолюбності деревних порід:
13. Лісова типологія – це розділ:
14. Вперше класифікація лісових насаджень за умовами місцеоселення була застосована:
15. Класифікація дібров за Г.Ф. Морозовим включає наступні поняття:
16. Індекс та назва трофотопу за наведеною характеристикою: "Ділянки представлені бідними ґрунтами, найчастіше – піщаними, а у гірських умовах – щебенистими з неглибоким профілем. Сюди входять також ґрунти заболочені за верховим типом. Рослинність – оліготрофна: сосна, береза і т. ін." – це:

17. Індекс та назва трофотопу за наведеною характеристикою: “Найбільш родючі місцезростання. Ґрунти – сірі і темно-сірі лісові суглинки, іноді супіщані, що мають неглибоке залягання ґрунтових вод. Рослинність корінних деревостанів – мегатрофи. Мезотрофи зростають у верхньому ярусі. Підлісок та надґрунтовий покрив – із мегатрофів”– це:
18. Гігротоп за стислою його характеристикою: “Даний тип умов місцезростання залежить від глибини залягання ґрунтових вод, яка значно варіює залежно від зони, геоморфологічних та гідрологічних особливостей певного водозбору. У лісової зоні (Полісся) ґрунти слабо опідзолені, в лісостепової та степової дернові та дерново-підзолисті. Як правило у даних умовах спостерігається оптимальне зволоження ґрунту для сосни та ранньої форми дуба, берези повислої, модрини, ясена звичайного, граба, клена. Надґрунтовий покрив та підлісок представлені мезофільними видами з домішкою ксеромезофітів” – це:
19. Природне поновлення лісу відбувається:
20. Розрахуйте початкову густоту та склад лісових культур для свіжої грабової діброви за наступними вихідними даними:

Порода	Ширина міжрядь, м	Крок садіння, м
Лівобережний Лісостеп		
Схема змішування	4р.Д.2р.Лп.1р.Яс.	
Дуб звичайний	3.5	1.5
Ясен звичайний	3.5	1.5
Липа дрібнолиста	3.5	1.0

Приклад варіанту тестового завдання (для ознайомлення)

«ДЕНДРОЛОГІЯ»

1. Дендрологія – це розділ ботаніки, у якому вивчають:
A. деревні рослини;
B. деревні рослини і їхні біологічні і екологічні особливості;
C. біологічні, екологічні особливості і географію деревних рослин;
D. морфологію, систематику, географію, біологічні і екологічні особливості деревних рослин.

2. Екологічні фактори діють на рослини:
A. одночасно;
B. вибірково;
C. тільки опосередковано;
D. тільки безпосередньо.

3. Життєвий цикл (етап) у деревних рослин, який починається зі створення справжніх листків, – це:
A. ембріональний;
B. ювенільний;
C. вергінільний;
D. зрілості;
E. старіння.

4. Двохвойні сосни створюють такі формації:
A. хвойні;
B. світлохвойні;
C. темнохвойні;
D. соснові.

5. Види деревних рослин, які є довговічними, – це:
A. *Populus italica* Moench;
B. *Taxus baccata* L.;
C. *Quercus robur* L.;
D. *Tilia cordata* Mill.

6. Види деревних рослин, які мають тип плоду крилатка, – це:
A. *Acer negundo* L.;
B. *Betula pendula* Roth.;
C. *Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle;
D. *Fraxinus excelsior* L.;
E. *Tilia cordata* Mill.

«ЛАНДШАФТНА ТАКСАЦІЯ»

7. Діаметр дерев, визначений за площею їх поперечного перерізу:
A. Діаметр на висоті грудей
B. Діаметр древостану
C. Середній діаметр стовбура
D. Діаметр прикореневий

8. Діаметр стовбура на висоті 1.3 м:
A. Діаметр на висоті грудей

B. Діаметр деревостану
C. Середній діаметр стовбура
D. Діаметр прикореневий

9. Сукупність дерев, які є основним компонентом лісового насадження:

1. Древостан
2. Повнота
3. Приріст
4. Щільність

10. Деревостан, в якому дерева розташовані в одному ярусі:

A. Деревостан різновіковий
B. Деревостан простий
C. Деревостан середній
D. Дереврстан нижнього ярусу

11. Зміна діаметру по висоті стовбура:

A. Збіг стовбура
B. Клас товарності
C. Повнота
D. Приріст

12. Зімкнутість лісового пологу-це:

A. укупність крон дерев, що зімкнулися, та які розміщуються в одному або кількох ярусах
B. Відношення площі горизонтальної проекції полога без просвітів (абсолютній зімкнутій) до площі, займаної цим древостаном.
C. Таксаційний показник загальної площі щільності деревостану
D. Відношення площі проекції крон дерев до площі, займаної цими деревами **.**

13. Інструмент для вимірювання діаметру колоди:

A. Мірна вилка
B. Шаблон
C. Висотомір
D. Повнотомір

14. Верхня частина дерева, що складається з гілок і листя:

A. Крона
B. Полог деревостою
C. Хлист
D. Стовбур

15. Лісова таксація – це:

A. Матеріальна оцінка лісу (визначення запасу та якості деревини, приросту, об'єму тощо)
B. Територіальна система, що складається з або природних і антропогенних компонентів.
C. Способи вимірів лісових насаджень
D. Вибіркове вимірювання дерев.

«ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ ТА ЛІСОРОЗВЕДЕННЯ»

16. Під лісорозведенням розуміють:

A. створення лісових культур на площах, раніше вкритих лісом.
B. природне відновлення лісу.
C. створення лісових культур на нелісових площах.
D. усі відповіді вірні.

17. Основні ознаки, що використовуються під час візуального оцінцювання світлолюбності деревних порід:

A. середній діаметр, середня висота та повнота насадження;
B. склад, форма та походження лісостану;
C. густота облистнення дерев, ступінь освітлення поверхні ґрунту під наметом деревостану, очищення стовбурів від гілок та сучків, ступінь пригнічення підросту під пологом деревостану, швидкість природного зрідження деревостану;
D. особливості просторової структури деревостану.

18. Лісова типологія – це розділ:

A. лісознавства, який вивчає закономірності формування лісостанів за умови певного грунтово-гідрологічного і кліматичного середовища;
B. лісівництва, який вивчає особливості проведення заходів із вирощування лісу, підвищення його продуктивності та стійкості;
C. лісокультурної справи, який спрямовано на створення лісових культур залежно від комплексу абіотичних чинників та розробку системи агротехнічних заходів.
D. усі відповіді вірні.

19. Вперше класифікація лісових насаджень за умовами місцеоселення була застосована:

A. Г.М. Висоцьким, В.М. Сукачовим, В.І. Вернадським;
B. І.І. Гуторовичем, П.П. Серебрениковим, Н.К. Генко;
C. М.М. Орловим С.С. Пятницьким, М.О Ткаченко;

D. М.В. Третьяковим, О.В. Тюріним, І.С. Мелеховим.

20. Класифікація дібров за Г.Ф. Морозовим включає наступні поняття:

A. сухі сугруди та груди, свіжі сугруди та груди, вологі сугруди та груди, сирі сугруди та груди;

B. нагорні діброві та діброви на алювії;

C. діброви з темно-сірими багатими лісовими ґрунтами, діброви на сірих та світло-сірих лісових суглинках, діброви на солонцюватих ґрунтах, діброви на солонцях, діброви на алювії та делювії.

D. усі відповіді вірні.

21. Індекс та назва трофотопу за наведеною характеристикою: "Ділянки представлені бідними ґрунтами, найчастіше – піщаними, а у гірських умовах – щебенистими з неглибоким профілем. Сюди входять також ґрунти заболочені за верховим типом. Рослинність – оліготрофна: сосна, береза і т. ін." – це:

A. A – бори;

B. B – субори;

C. C – сугруди;

D. D – груди.

22. Природне поновлення лісу відбувається:

A. насіннєвим та вегетативним способом;

B. під час виконання рубок догляду;

C. заходами щодо попередження лісової пожежі.

D. усі відповіді вірні.

«ЛІСОЗНАВСТВО»

23. Поняття "лісовий біогеоценоз" запропонував:

A. А. Теслі;

B. В.М. Сукачов;

C. В.І. Вернадський;

D. Г.М. Висоцький.

24. До першого класу Крафта відносять:

A. домінуючі дерева;

B. субдомінуючі дерева;

C. передомінуючі дерева;

D. відмираючі та мертві.

25. Основні компоненти лісостану:

A. деревостан, підріст, чагарники, підлісок, лісова підстилка, відпад;

B. гумус, позаярусна рослинність, зооценоз;

C. деревостан, підріст, підлісок, лісова підстилка, позаярусна рослинніст.

D. усі відповіді вірні.

26. Клас віку – це:

A. проміжок часу, протягом якого деревостан вважається господарсько-однорідним;

B. умовний термін, прийнятий з метою систематизації ведення лісового господарства;

C. проміжок часу протягом якого деревостан здатний до самовідновлення.

D. усі відповіді вірні.

27. Бонітет – це показник:

A. кількості деревини, що росте на одному га;

B. якості деревини;

C. продуктивності деревостану;

D. технічної стиглості деревини.

28. Абсолютна повнота встановлюється як:

A. сума кількості дерев на одиницю площі;

B. сума площ поперечних перерізів дерев на 1,3 м на одиницю площі;

C. ступінь зімкнутості намету деревостану;

D. на підставі даних про середній діаметр та висоту деревостану.

29. Деревостан – це:

A. біоценоз;

B. зооценоз;

C. сукупність дерев, які є основним компонентом лісостану (насадження);

D. ділянка лісу однорідна за деревиною, чагарниковою рослинністю і живим надґрунтовим вкриттям.

30. Деревні породи, які найкраще очищаються від сучків у лісі:

A. хвойні;

B. листяні.

C. тіньовитривалі;

D. світлолюбні.

«ЛУКІВНИЦТВО І ГАЗОНИ»

31. До родини злакових належать:

А) тонконіг лучний, китник лучний, грястиця збірна, тимофіївка лучна, костриця

лучна, стоколос безостий, пирій повзучий, райграс багатоукісний, райграс пасовищний, мітлиця біла, житняк гребінчастий, очеретянка;
B) конюшина лучна, конюшина біла, люцерна синя, люцерна жовта, лядвенець
рогатий, еспарцет піщаний, буркун жовтий, буркун білий, стоколос безостий, пирій
повзучий, райграс багатоукісний;
C) тонконіг лучний, китник лучний, горошок мишачий, грястиця збірна, костриця лучна, стоколос безостий, пирій повзучий, райграс багатоукісний, райграс
пасовищний, мітлиця біла;
D) лядвенець рогатий, буркун білий, стоколос безостий, пирій повзучий, райграс пасовищний, житняк гребінчастий, очеретянка, мітлиця біла;

32. До верхових належать рослини:

A. які мають виткі стебла висотою 100-120 см;
B. висотою понад 50 см, добре облистнені по всій висоті;
C. висота їх 40-60 см, облистненість середня;
D. які ростуть на схилах та пагорбах.

33. Розподіл трав за типом облиствленості враховують для майбутнього використання при складанні травосумішок. Так, наприклад, верхові трави можуть використовувати для створення:

A. сіножатей;
B. пасовищ;
C. угідь на пагорбах та інших підвищених місцях.
D. пасовищ та сіножатей;

34. Переваги травосумішок перед одновидовими посівами трав полягають в :

A. менш трудоємкому доглядові за травостоєм та вищій врожайності;
B. більшій врожайності насіння;
C. кращому використанні вологи і поживних речовин та забезпечують одержання балансованого за поживними речовинами корму, більшій продуктивності, ніж одновидові посіви;
D. повному використанні родючості ґрунту;

35. Газони за призначенням класифікують на:

A. декоративні, промислові, природні
B. декоративні, спортивні, спеціальні
C. рулонні, гідросіянні
D. насіннєві та рулонні

«ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ»

36. Характерні риси садово-паркового мистецтва Середньовіччя – це:

A. бурний розвиток; B. застій; C. стабільність; D. повільний розвиток.

37. Мусульманський, райський сад не буває без:

B. піску;
C. води;
D. рослин.
E. всі вищезазначені відповіді не правильні.

38. Садово-парковий стиль еклектика виник у:

A. XVIII ст.;
B. XIX ст. ;
C. XX ст.
D. всі вищезазначені відповіді не правильні.

39. Перший національний природний парк був створений в:

A. Англії:
B. Франції;
C. США;
D. Радянському Союзі.

40. Для озеленення магістралей, суспільних центрів, площ біля головних входів, центрів композиції використовують дерева в віці:

A. 12-17 років;
B. до 15 років;
C. 15-20 і старше .
D. всі вищезазначені відповіді правильні.

41. Побілка стовбурів декоративних дерев у парках, скверах, на бульварах та вулицях:

A. рекомендується;
B. забороняється;
C. суттєвої різниці не має.
D. всі вищезазначені відповіді не правильні.

42. На зупинках громадського транспорту, в місцях інтенсивного руху на пристовбурних лунках бажано застосовувати:

A. декоративні грати;
B. влаштовувати огорожі з лавами для відпочинку громадян;
C. обсаджувати кущами;
D. всі вищезазначені відповіді не правильні.

«САДОВО-ПАРКОВЕ БУДІВНИЦТВО»

43. До паркових споруд декоративного призначення відносять:
A. пам'ятники;
B. бюсти;
C. скульптуру і кераміку;
D. всі відповіді правильні.

44. Паркові сходи поділяють на:
A. головні, другорядні, стежкові;
B. алейні, допоміжні, прості;
C. парадні, другорядні, господарські;
D. рельєфні і плавні.

45. До споруд монументального призначення відносять:
A. декоративну скульптуру;
B. пам'ятники, стели;
C. декоративну кераміку;
D. вищезазначені варіанти.

46. «Профілювання полотна» садово-паркової доріжки – це:
A. надання поверхні певних ухилів;
B. трамбування шарів полотна доріжки;
C. створення гладкої однорідної поверхні доріжки;
D. поточний ремонт доріжки.

47. Основні причини, що ведуть до реконструкції насаджень:
A. стихійні лиха;
B. передчасне старіння насаджень;
C. негативний вплив експлуатації;
D. всі відповіді правильні.

«ГРУНТОЗНАВСТВО»

48. Процес механічного руйнування і зміни хімічного складу ґрунтотворних порід в результаті життєдіяльності живих організмів називається:
A) Фізичне вивітрювання. B) Хімічне вивітрювання.
C) Біологічне вивітрювання. D) Біологічна продуктивність.

49. Морени (моренні відклади) – це:
A) Продукти хімічного руйнування гірських порід.
B) Продукти механічного руйнування та фізичного і хімічного вивітрювання кристалічних порід, погано відсортованих, відкладених та переміщених льодовиком.
C) Продукти руйнування гірських порід тимчасовими водами.
D) Добре відсортовані та відкладені льодовиковими потоками відклади, переважно піщаного, супіщаного складу.

50. Сукупність часточок твердої фази ґрунту з діаметром понад 0,01 мм називається:
A) Глина. B) Суглинок. C) Фізичний пісок. D) Фізична глина.

Критерії оцінювання якості знань осіб, що вступають на спеціальність 206 *«Садово-паркове господарство»* на другий (магістерський) рівень вищої освіти

Екзаменаційна робота складається з тестових завдань фахових дисциплін в кількості 50 запитань (по 4 бали кожна вірна відповідь). При складання іспиту абітурієнт отримує завдання та письмову роботу для відмітки правильних відповідей.

Критерії оцінювання:

Екзаменаційні завдання оцінюються за шкалою:

45-50 вірних відповідей – 180-200 балів «відмінно»;
38-44 вірних відповідей – 152-176 балів «добре»;
25-37 вірних відповідей – 100-148 «задовільно»;
0-24 вірних відповідей – 0-96 «незадовільно».